

KS/2024:28

KS § 10**Samverkansavtal – Järnvägsport under Dalabanan i Gagnef****Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige**

1. Ge kommunstyrelsen i uppdrag att teckna ”Samverkansavtal – Järnvägsport under Dalabanan i Gagnef”.
2. Samfinansiering om 3 000 000 kronor sker med Trafikverket enligt avtalet.

Kommunstyrelsens beslut under förutsättning av erforderligt beslut från kommunfullmäktige

1. Ge kommunchefen i uppdrag att teckna ”Samverkansavtal – Järnvägsport under Dalabanan i Gagnef”.

Ärendebeskrivning

Syftet med avtalet är att reglera respektive parts åtagande och finansiella ansvar för åtgärden. Åtgärden avser projektering och produktionskedje av slopning av två plankorsningar över Dalabanan, byggnation av en vägport strax söder om Gagnefs station, flytt av enskild väg och byggnation av anslutande gång- och cykelvägar. I samband med slopning av de två plankorsningarna ska även befintliga vägar över järnvägen grävas av och återställas enligt vad Trafikverket definierar som ett grundutförande.

Behovet har sin grund i att plankorsningen Gagnef södra är placerad mitt på mötesstationen i Gagnef. Dalabanan är en enkelspårig bana som trafikeras både av person- som godståg. Godståg längre än cirka 300 meter kan i väntan på tågmöte eller omkörning blockera plankorsningen under längre tidsperioder. Detta skapar brister dels för framkomligheten i området, dels säkerhetsmässigt då risken för obehörigt spårbehandling ökar i samband med långa bomfällningstider.

Gagnefs kommuns del gäller projektering och byggande av gång- och cykelvägar.

Bedömning

Ur ett lokalt perspektiv medför åtgärden att Gagnefs tätort får en förbättrad framkomlighet. Järnvägen kommer dessutom att bli säkrare att passera både för motortrafikanter som oskyddade trafikanter.

Finansiering

Finansiering sker inom investeringsram för år 2025.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, kommunstyrelsens förvaltning, 2024-02-05, 1 sida.

Samverkansavtal – Järnvägspört under Dalabanan i Gagnef, 8 sidor.

Protokollsutdrag

Kommunfullmäktige

Trafikverkets ärendenummer

XXX

Motpartens ärendenummer

[Motpartens ärendenummer]

Dokumentdatum

2023-02-02

Samverkansavtal – Järnvägsport under Dalabanan i Gagnef

Detta avtal avser byggande för åtgärder och innefattar:	
☐	Medfinansiering från annan part till statlig infrastruktur
☐	Samfinansiering med olika statliga anslag/finanser
☐	Samverkan där respektive part äger sin anläggning och finansierar sin del
☒	Samverkan där annan part äger och finansierar sin anläggning och Trafikverket - får i uppdrag att genomföra åtgärden

Mellan nedanstående parter träffas härmed avtal om samverkan enligt följande:

§1 Parter

Trafikverket, region mitt, org.nr 202100-6297, 781 89 Borlänge, nedan Trafikverket

Gagnefs kommun, org.nr 212000-2155, 785 80, Gagnef /, nedan Kommunen

§2 Definitioner och begrepp

Medfinansiering:	Annan parts finansiering eller delfinansiering av statlig infrastruktur.
Medfinansieringsavtal:	Bestämmer omfattning, parternas ansvar samt finansieringen av åtgärderna. Avtal som binder parterna, men utan klausuler om skadestånd.
Samverkan:	När Trafikverket och extern part samverkar för att lösa ett identifierat behov där finansieringen sker utifrån anläggningens ägaransvar.
Samverkansavtal:	Bestämmer omfattningen av samverkan, parternas ansvar samt finansieringen med hänsyn till anläggningens ägaransvar.
Grundutförande:	Den trafikala lösning som Trafikverket föreslår för att lösa en trafiksituation. Begreppet används i samband med medfinansiering från annan part till statlig infrastruktur.
Tillägg:	De förbättringar/ anpassningar som annan part föreslår för att lösa trafiksituationen utöver det som ingår i statens ansvar. Begreppet används i samband med medfinansiering från annan part till statlig infrastruktur.
Plankorsning:	Korsning i samma plan mellan väg och järnväg.

Dokumentdatum
2023-02-02

Planskild korsning:	Korsning i skilda plan mellan väg och järnväg (vägbro, vägport, gångbro eller gångtunnel).
Fyrstegsprincipen:	Är ett förhållningssätt som innebär att möjliga åtgärder för förbättringar i transportsystemet prövas stegvis (1. Tänk om, 2. Optimera, 3. Bygg om, 4. Bygg nytt).
SO-åtgärd:	Små och okomplicerade åtgärder (tidigare typfall 1). SO-åtgärd innebär att Trafikverket utför åtgärd som inte innebär byggande av väg eller järnväg. En del i prövningen av SO-åtgärd är att på frivillig väg erhålla åtkomst till den mark som behövs för att utföra åtgärderna.
BEST-arbeten:	Sammanfattande term för arbeten kopplat till bana, el, signal och tele.

§3 Syfte och bakgrund

Syftet med detta avtal är att reglera respektive parts åtagande och finansiella ansvar för åtgärden. Åtgärden avser projektering och produktionsskede av slopning av två plankorsningar över Dalabanan, byggnation av en vägport strax söder om Gagnefs station, flytt av enskild väg och byggnation av anslutande gång- och cykelvägar. I samband med slopning av de två plankorsningarna ska även befintliga vägar över järnvägen grävas av och återställas enligt vad Trafikverket definierar som ett grundutförande.

Behovet har sin grund i att plankorsningen Gagnef södra är placerad mitt på mötesstationen i Gagnef. Dalabanan är en enkelspårig bana som trafikerar både av person- som godståg. Godståg längre än ca 300 meter kan i väntan på tågmöte eller omkörning blockera plankorsningen under längre tidsperioder. Detta skapar brister dels för framkomligheten i området men även säkerhetsmässigt då risken för obehörigt spårinträngande ökar i samband med långa bomfällningstider.

Trafikverket har genomfört riktade informationskampanjer som steg 1-åtgärd enligt fyrstegsprincipen.

Aktuellt område berörs delvis av Gagnefs kommuns detaljplan 2026-P313 som togs fram 2010 för att möjliggöra en vägport under järnvägen. Planen anger väghållarskap för vägen igenom vägporten (lokal gata) samt gång- och cykelvägar och huvudmannaskap för pumpanläggning.

Åtgärden bedöms i utredningsskedet inte kräva en formell planläggningsprocess enligt järnvägslagen. Projektet bedöms som ett litet och okomplicerat projekt (SO-åtgärd) Formellt ställningstagande om SO-åtgärd har tagits fram inom ramen för projektet (TRV 2023/34136). Om det inte går att genomföra åtgärden som en SO-åtgärd och att en formell planläggningsprocess krävs, bedöms planläggningstypen bli plantyp 2.

Lantmäteriförrättningar krävs för att slopa plankorsningarna.

Dokumentdatum
2023-02-02

Figur 1: Överblickskarta vilket visar utbredningsområdet för detaljplan 2026-P313 samt plankorsningarna Gagnef södra samt Södra Mojes lägen.

För att uppnå syfte och mål med åtgärden så medför det att förändringar i närmiljön är nödvändiga. Alla nödvändiga åtgärder bidrar tillsammans till en förbättrad trafiksäkerhet och tillgänglighet i Gagnef.

Nyttor och motivering av finansiering

Ur ett nationellt perspektiv ser Trafikverket en nytta av åtgärden då den medför förbättrad trafiksäkerhet genom att två plankorsningar slopas.

Ur ett lokalt perspektiv medför åtgärden att Gagnefs tätort får en förbättrad framkomlighet. Järnvägen kommer dessutom att bli säkrare att passera både för motortrafikanter som oskyddade trafikanter.

Tidigare studier och utredningar avseende detta objekt är

2010, Detaljplan 2026-P313, Gagnefs kommun
2020, Observations-PM, Enskilda väghållaren
2020, Utredning Plankorsning Gagnef Södra, Trafikverket
2023, Anläggningsspecifika krav AKJ, Trafikverket, TRV 2022/94255
2023, Ställningstagande – Ej byggande av väg eller järnväg, Trafikverket, TRV 2023/34136

§4 Tidigare avsiktsförklaring eller avtal avseende medfinansiering och samverkan för åtgärden

Parterna har inte tidigare tecknat avsiktsförklaring eller avtal om medfinansiering av åtgärden.

§5 Beskrivning av åtgärder

Avtalet avser åtgärder i anläggningar som Trafikverket, Kommunen och Enskilda väghållaren (Gagnef Moje GA:4) äger och ansvarar för. Enskilda väghållaren är ej en av parterna i avtalet. Eventuella regleringar mellan Trafikverket och Enskilda väghållaren kan komma att hanteras eller regleras via Lantmäteriförrättning.

Avtalet omfattar följande åtgärder:

Dokumentdatum
2023-02-02

Åtgärder i den statliga anläggningen

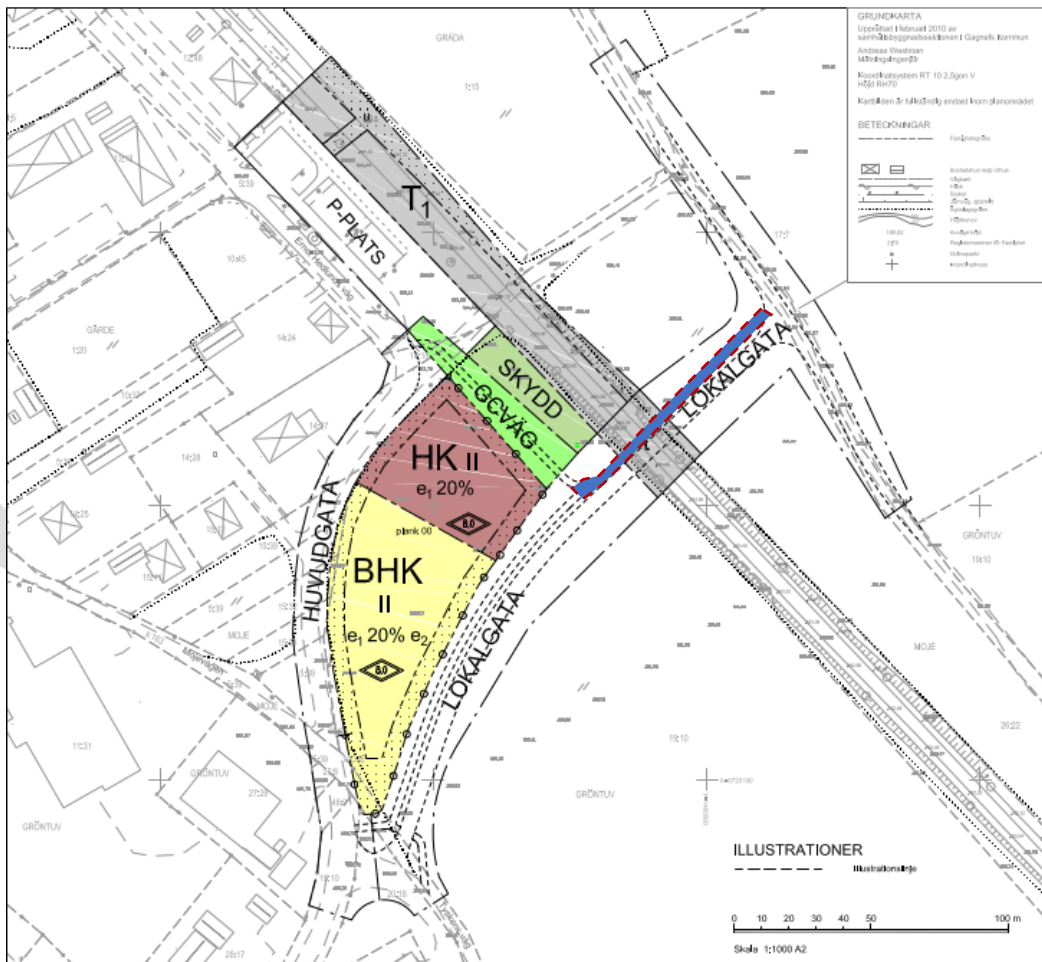
Åtgärd 1: Projektering och produktion av slopning av plankorsningarna Gagnef Södra och Södra Moje (inkl Lantmäteri-förrättningar), BEST-arbeten för att fysiskt slopa plankorsningen samt stängsling. Projektering och produktion av port under järnväg med utgångspunkt i fastställd detaljplan.

Åtgärder i Kommunal/enskild anläggning

Åtgärd 2: Ny ersättande väganslutning till porten från befintligt vägnät. Separerad yta för gång- och cykelväg igenom porten. Rivning av vägar i anslutning till plankorsningar som slopas.

Åtgärd 3 Projektering och byggnation av anslutande gång- och cykelvägar (inkl belysning).

I Figur 2 visualiseras ungefärligt det statliga åtagandet inom ramen för grundutförandet kopplat till gång- och cykelvägar (blåmarkerat).

Figur 2: Översiktlig kartbild som visar ungefärlig utbredning för Trafikverkets kostnadsmässiga åtagande sett till byggande av gång- och cykelväg (blåmarkerat) inom Åtgärd 2.

Parterna är överens om att i möjligaste mån följa utformning i enlighet med gällande detaljplan men vid behov av avvikelser eller ändring av detaljplanen åligger dessa kostnader Kommunen.

Dokumentdatum
2023-02-02

Grundutförande och tillägg

Åtgärd **1** och **2** utgör ett grundutförande och uppgår till totalt ca 48 500 000 kr i prisnivå 2023-03. Kostnaden är preliminär. Ingen medfinansiering till statlig anläggning är aktuell. Inom åtgärd **1** och **2** (och därmed grundutförandet) ingår en upphöjning för gång- och cykelväg för att hålla isär trafikslagen igenom konstruktionen samt byggnation av gång- och cykelväg till närmast anslutande korsningspunkt på ömse sidor om konstruktionen. En ungefärlig utbredning av detta åtagande redovisas i *Figur 2* men gränssnitt och anslutningspunkter kan ändras efter genomförd detaljprojektering. Övriga gång- och cykelanslutningar är att bedöma som ett tillägg i kommunal anläggning.

Åtgärd **3** är ett tillägg till grundutförandet då det tillför en ny funktion i Kommunens anläggning som tidigare saknats. Åtgärden utförs av Trafikverket och faktureras till Kommunen. Kommunen ska i och med fakturering preliminärt betala 3 000 000 kr till Trafikverket (se vidare §9). Hantering av kostnadsförändringar sker enligt §8 i detta avtal.

§7 Ansvarsfördelning

Parterna beslutar självständigt i genomförandet av sina respektive anläggningar enligt § 5 om det inte påverkar förutsättningarna för hela projektet. För övrigt gäller följande:

Trafikverkets ansvar

1. Trafikverket ska utföra eller låta utföra åtgärderna inom det statliga åtagandet som omfattas av detta avtal §§5 och 6.
2. Trafikverket ansvarar för att tillämpliga lagar och andra författningar samt myndighetsbeslut iakttas de åtgärderna som Trafikverket ansvarar för.
3. Trafikverket ska äga porten under järnvägen samt ansvara för drift, underhåll och reinvestering av denna.
4. Trafikverket ansvarar för att ta fram underlag och sammanställa ett ställningstagande för om åtgärderna innebär byggande av väg/järnväg enligt Väglagen (SFS 1971:948)/Lagen om byggande av järnväg (SFS 1995:1649) och därmed kräver vägplan/järnvägsplan.
5. Trafikverket ansvarar för upphandling av åtgärd **3** för Kommunens del enligt Kommunens uppdrag åt Trafikverket. Följande gäller för upphandlingen: Flera av de anläggningar som Trafikverket ska bygga inom projektet ska Kommunen äga och vara huvudman för. Parternas anläggningar är integrerade med varandra i sådan utsträckning att det ansvarsmässigt och säkerhetsmässigt är nödvändigt att en och samma entreprenör utför hela anläggningen. Kommunen uppdrar därför genom förhandlad upphandling utan föregående annonsering enligt 6 kap. 14 § lagen om offentlig upphandling/6 kap 7 § lagen om offentlig upphandling inom försörjningssektorerna åt Trafikverket att genomföra upphandlingen av åtgärd **3** (med tillämpning av LOU/LUF) och vara byggherre för hela upphandlingen det vill säga även åtar sig att tillse att Kommunens byggherreansvar fullgörs korrekt.

Kommunen ansvar

1. Kommunen ska tillhandahålla eventuell kommunal mark som behövs för projektets genomförande utan ersättning.
2. Kommunen genomför och bekostar eventuellt erforderliga ändringar av detaljplaner för genomförande av åtgärder knutna till detta avtal.
3. Kommunen tillhandahåller nödvändigt kartmaterial utan ersättning.
4. Kommunen uppdrar åt Trafikverket att upphandla anläggningar för deras räkning utan att behöva annonsera.
5. Kommunen ska utföra eller låta utföra de åtgärder som inte ingår i det statliga åtagandet och som omfattas av detta avtal §§5 och 6.

Dokumentdatum
2023-02-02

6. Kommunen ansvarar för att tillämpliga lagar och andra författningar samt myndighetsbeslut iakttas för åtgärderna som Kommunen ansvarar för.

§8 Hantering av kostnadsförändringar

Parterna svarar för kostnadsförändringar i proportion till sitt åtagande enligt fördelningen i tabell under §6.

Inom samverkansavtalet har respektive part ansvar för sina anläggningar och eventuella kostnadsförändringar som förekommer.

Om kostnaden vid anbudstillfället överstiger 30 % av bedömd totalkostnad när hänsyn tagits till kostnadsutvecklingen enligt Trafikverkets index för väg- och/eller järnvägsinvesteringar ska respektive part ges möjlighet att omförhandla avtalet.

I de fall projektet avbryts eller avtalet upphör att gälla står respektive part för de kostnader inom sitt ansvar som dittills nedlagts.

Kostnadsökningar till följd av parts ensidigt önskade tillägg bekostas till 100 % av den parten, om inte annat överenskommits skriftligt i förväg.

§9 Betalning

Trafikverket fakturerar Kommunen när projektet är slutfört, dock skall det ske minst en gång per år.

Fakturan skall sändas till utbetalarens fakturaadress och märkas på rätt sätt så att den hamnar rätt i leverantörssystem.

Till fakturan skall bifogas specifikation över upparbetade kostnader.

Fakturering adresseras till:
Gagnefs kommun
Fakturaenheten
785 80 GAGNEF

§10 Projektorganisation och former för parternas samarbete

Parterna ska ges full insyn i arbetet genom rapportering om hur arbetet framskrider tekniskt och tidsmässigt.

Ömsesidiga informationsmöten ska genomföras med den regelbundenhet som parterna beslutar i särskild ordning.

§11 Tidplan

Projektering och framtagande av bygghandlingar planeras att påbörjas 2024. Produktionen är planerad att påbörjas tidigast 2025.

Tidplanen är preliminär och kan komma att förändras.

Dokumentdatum
2023-02-02

§12 Avtalets giltighet

Detta avtal är giltigt från och med den tidpunkt när det undertecknats av parterna *och under förutsättning av:*

- att båda parter undertecknat avtalet senast 2024-03-31
- att eventuella ytterligare för åtgärden nödvändiga planer och tillstånd vunnit laga kraft
- att Trafikverket erhåller erforderliga medel för genomförande
- att avtalet inte ersätts av ett nytt
- att byggnation av åtgärden påbörjas senast 2028

Om avtalet inte träder i kraft eller upphör att gälla, kvarstår respektive parts finansieringsansvar av dittills genomförda och upparbetade kostnader för de beskrivna åtgärderna enligt §§5 och 6.

§13 Övrigt

Ändringar eller tillägg till detta avtal ska vara skriftliga och undertecknas av parterna för att vara giltiga.

§14 Tvistlösning

Tvist avseende tillämpning eller tolkning av detta avtal ska avgöras av allmän domstol enligt svensk lag.

Detta avtal är upprättat i två(2) likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Ort och datum

Ort och datum

Trafikverket

Gagnefs kommun

(Namnförtydligande)

(Namnförtydligande)